

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΥΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΡΟΜΗ

Γιὰ τὴν Ἑλλάδα Δρ. 10.—Γιὰ τὸ ἔξωτε-
ρικό φρ. χρ. 10

20 λεπτὰ τὸ φύλλο λεπτὰ 20

ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ: Στὰ κιόσκια τῆς Πλατείας Συν-
τάγματος, Ὁμόνοιας, Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν,
Σταθμοῦ Τροχιόδρομου (Ὁφθαλμιατρεῖο), Σταθμοῦ
ὑπόγειου Σιδηρόδρομου (Ὁμόνοια), στὸ καπνοπω-
λεῖο Μανωλακάκη (Πλατεία Στουρνάρα, Ἐξάρχεια),
στὸ βιβλιοπωλεῖο «Ἑστίας» Γ. Κολάρου.

Στὸν Πειραιᾶ: Καπνοπωλεῖο Γ. Σηροῦ, ὁδ. Βου-
δουλίας Δρ. 1, σιμὰ στὴν Τρούμπα.

Ἡ συντρομὴ πλεονέχεται μπροστὰ κ' εἶναι ἐνὸς
χρόνου πάντα.

ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ

Κ Α Ι

ΠΡΑΜΑΤΑ

ΕΝΑΣ

δάσκαλος—ὄχι στὴν ψυχὴ δάσκαλος, μὰ τὸ
ἐπάγγελμά του μοναχὰ τέτω—ὁ Α. Σ. Ἀρ-
βανιτόπουλος πὺν διευτύνει τὸ Διδασκαλεῖο
τῆς Πελοποννήσου, τύπως σὲ βιβλιαράκι με-
ρικὰ γνωστικά καὶ πατριωτικά λόγια πὺν τὰ
εἶπε τὸν περασμένο Θεριστῇ, τὴν ἡμέρα τῶν
ἐξετάσεων τοῦ Διδασκαλείου του. Τὸ βιβλιαράκι
γιὰ τίτλο ἔχει τὰ λόγια «Ἡ πραγματικὴ μόρ-
φωσις τῶν δημοδιδασκάλων εἶναι ἐθνικὴ ἀ-
νάγκη» καὶ ὁποιος τὸ διαβάσει βροῖσκει πὺς ὁ
τίτλος ταιριάζει περίφημα μὲ τὸ περιεχόμενο.
Ὁ κ. Ἀρβανιτόπουλος ἐξετάζοντας κοντὰ
στ' ἄλλα μιὰ μεγάλη πληγὴ τῆς πατρίδας μας,
τοὺς θεοειδῆρες, βροῖσκει πὺς αὐτοὺς τοὺς
χρωστᾶμε στὸ σκολεῖο πὺν μὲ τὸ ἄθλιο ἐκπαι-
δευτικὸ μας σύστημα μορφώνει ὄχι ἀνθρώ-
πους πὺν νᾶχουν πεποῖθησι στὸν ἑαυτὸ τους
καὶ νᾶ ρήχνονται μὲ παληκαριὰ στὸν ἀγῶνα
τῆς ζωῆς, ἀλλὰ τεμπέληδες καὶ φοβιτσάρηδες
πὺν νᾶ κουτσοσπουδάζουνε μόνο καὶ μόνο γιὰ
νᾶποχτήσουν τὰ προσόντα νᾶ πολιορκοῦνε τὸ
Κεντρικὸ ταμεῖο.

Στὴν Ἀγγλία, πὺν ἔζησε μερικὰ χρόνια
ὁ κ. Ἀρβανιτόπουλος, παρατήρησε πὺς λεί-
πουν ὁλωσδιόλου οἱ θεοειδῆρες. Στὸν εὐτυχι-
σμένον αὐτὸν τόπο, λέει, οἱ δημόσιες καὶ δη-
μοτικὲς θέσεις ὄχι μόνο δὲν εἶναι ζηλευτές,
ἀλλὰ καὶ κλωτσοῦνται ἀπὸ τοὺς Ἑγγλέζους,
ἀν καὶ ὁ Ἑγγλέζος δημόσιος ὑπάλληλος κερ-
δίζει κάποτε περισσότερα ἀπὸ ὅσα θὰ κερδίσει
ἂ δούλευε σὲ ἰδιωτικὸ κατὰστημα. Πολλὲς φο-
ρὲς ὁ συγγραφέας στὴν Ἀγγλία εἶδε πινακίδες
κρεμασμένες στὰ ταχυδρομικὰ γραφεῖα καὶ ἀγ-
γελίες στὶς ἐφημερίδες πὺν νᾶ ζητᾶται τὸ Δη-
μόσιο ἢ οἱ Ἀῆμοι ὑπαλλήλους μὲ γερὸ μιστό,
ἐνῶ ἐδῶ, ἂ θυμᾶται, σὲ διαγωνισμὸ γιὰ μιὰ
θέση τέλωνοφύλακα, μὲ ἐξῆντα ἢ ὀγδόντα
δραχμὲς ψωρομιστὸ τὸ μῆνα, κατεβήκανε,
μαζὶ μ' ἄλλους ἐννενηντα πὺν ζητήσανε αὐτὴ
τὴ θέση, καὶ δέκα ἐπιστήμονες, γιατροὶ καὶ
δικηγόροι.

Γιατὶ στὴν Ἀγγλία ἀποφεύγουν τόσο τίς
δημόσιες θέσεις κ' ἐδῶ τόσο τίς λαχταροῦν;

Ὁ Ἑγγλέζος ἔχοντας πεποῖθησι στὸν ἑαυτὸ
του, στὶς πραγματικὲς του γνώσεις, στὰ χέρια
του, στὴν προσωπικὴ του δύναμη, προτιμᾶει
νᾶ ζεῖ δουλεύοντας ἀνεξάρτητα, καὶ πολὺ δύ-
σκολα ἀλλάζει μὲ δημόσια θέση ὅσα κερδίζει
ἀπὸ τὴ λεύτερη καὶ ἰδιωτικὴ ἐργασία του. Ὁ
λαὸς ἐκεῖνος χρωστᾶει τὴν ἀνεξαρτησία του καὶ
τὴν πεποῖθησι στὸν ἑαυτὸ του, καθὼς ὅλοι τὸ
μολογᾶνε, στὴν Ἐκπαίδευσή του.

Τί γίνεται ἐδῶ, ὅλοι τὸ ξέρουμε. Καὶ τί
πρόκει νᾶ γίνῃ γιὰ νᾶ λείψῃ αὐτὴ ἡ μεγάλη
πληγὴ, μᾶς τὸ δείχνει ὁ κ. Ἀρβανιτόπουλος.
Λυπούμαστε πὺν τὸ βιβλίο του εἶναι γραμμένο,
ἀπὸ ἀνάγκη, στὴν καθαρεύουσα. Ἄν τὸ με-
τάφραζε Ρωμαῖκα ἢ ἂ μᾶς ἔδινε τὴν ἄδεια
νᾶν τὸ μεταφράσουμε, θὰν τὸ ξαναδημοσιεύα-
με ἀλάκαιο στὸ «Νουμᾶ» γιατί τέτοιες γνω-
στικὲς κουβέντες πρέπει νᾶ διαβαστοῦν ἀπ'
ὅλους. Μπορεῖ νᾶ μὴ φέρουν κανένα ἀποτέ-
λεσμα—γιατὶ ἐδῶ ὅλα τὰ καλὰ πράματα πάνε
στὰ πούφ!—μὰ δείχνουν ἐπιτέλους πὺς μέσα
σὲ τόσους καὶ τόσους ἀνεμοκοπανιστάδες βροῖ-
σκονται κ' ἓνας δυὸ γνωστικοὶ καὶ φρόνιμοι
ἀνθρώποι πὺν βλέπουνε μὲ ξετσιμπλωτὰ μά-
τια τὰ πράματα καὶ μᾶς δείχνουν τὸν ἴσο
δρόμο. Κι αὐτὸ δὲν εἶναι μικρὸ.

ΚΑΙ ΔΕΥΤΕΡΗ

φουρνιά, γερὴ καὶ αὐτὴ σὰν τὴν πρώτη, δασκαλικὲς
μεταβολὲς δημοσιεύτηκε τούτη τὴ βδομάδα. Δὲν ξί-
ρουμε ἂν τὸ Ὑπουργεῖο σκέφτεται καὶ γιὰ τρίτη,
μὰ κ' οἱ δυὸ φουρνιὲς φτάνουνε νᾶ μᾶς πείσουν πὺς
ἀρχίσαμε νᾶ σκεφτόμαστε σοβαρὰ ὄχι μονάχα γιὰ
τὴν ἀναμόρφωσι τῆς Παιδείας, ἀλλὰ καὶ γιὰ τὴν
οἰκονομικὴ ἀνεξαρτησία μας.

Ποῖος θᾶχει τὴν ὑπεμονὴ νᾶ καθίσει νᾶ λογα-
ρίσας πόσα κοστίζουνε στὸ δημόσιο ταμεῖο αὐτὲς
οἱ μεταβολὲς; Τὸ Ὑπουργεῖο ὅμως, ματὰ μου, μπο-
ρεῖ ἀξιόλογα νᾶ σοῦ πῇ: Καὶ τὰ ἔξωδα τῶ μετα-
βολῶν αὐτῶν ἀπὸ τὴ ράχη τῶ δασκάλου βγαίνουνε.
Τοὺς ψαλίδισα, μὲ τὸν καινούργιο νόμο, τὸ μιστὸ
τους γιὰ νᾶ μπορῶ νᾶν τοὺς μεταθέτω, ὅτα μοῦ
καπνίσει, δίχως νᾶ ζημιώνουμαι λεπτὸ.

ΔΥΟ ΣΗΜΤΙΑ

φιλικά μας στὴν Πόλῃ, τὸ σπῖτι τοῦ σοφοῦ γιατροῦ καὶ
συγγραφέα Φωτῇ Φωτιάδῃ καὶ τὸ σπῖτι τοῦ μεγαλέμ-
πορου καὶ ἀγνοῦ διασώτη τῆς Ἰδέας Γιάγκου Παν-
τελίδῃ Παπᾶ, δεδῆκανε δῶ καὶ δεκαπέντε μέρες μὲ
στενὴ καὶ ταιριασμένη σιγγένεια. Ἡ κόρη τοῦ Φω-
τιάδῃ, ἡ Ἐλένη, μιὰ ὁμορφὴ καὶ χαριτωμένη κο-
πέλλα πὺν οἱ γονεῖοι τῆς, μὲ τὴν διαλεκτὴ ἀναδροφὴ
πὺν τῆς δώσανε, τὴ διαπλάσανε τέλεια καὶ ἀληθινὴ
Ρωμιοπούλα, ἀρραβωνιάστηκε τὸν Ἀλέκο Παπᾶ,
ἐπιστήμονα μὲ μεγάλη ἀξία καὶ δημοτικιστὴ ἴσαμε τὸ
κόκκαλο, πὺν εἶναι βοηθὸς στὰ νοσοκομεία τοῦ Πα-
ρισιοῦ (interne des Hopitaux de Paris).

Ἡ χαρὰ πὺν οὐρανόνοι σήμερα, μὲ τὴν εὐτυ-
χισμένη αὐτὴ ἐνωσι, τὰ ἀρχοντοῦπτα τῶ δυὸ ἀκριβῶ
μας φίλων, εἶναι χαρὰ ὁλωνῶν μας, καὶ ὁ «Νουμᾶς»
γιορτάζοντάς τινε μὲ ὅλη τὴν καρδιά του, εὐχεται
ἀτέλειωτη εὐτυχία στὸ καλοταίριαστο ζευγάρι καὶ ἴδια
χαρὰ σὲ ὅλους τοὺς φίλους του. Ὁ Φωτιάδῃς θὰ
περηφανεύεται τώρα, καὶ μ' ὅλο του τὸ δικαίον, πὺν
ὑστερ' ἀπὸ τὸ σοφὸ βιβλίο του γιὰ τὴν Ἐκπαιδευ-
τικὴ μας ἀναγέννησι, δίνει στὴν κοινωνία μιὰ τέτια
διαλεκτὴ κόρη διαλέγοντάς τῆς γιὰ σύντροφο ἓνα
σπάνιο νέο σὰν τὸν Ἀλέκο Παπᾶ. Ὁ Φωτιάδῃς,
μπορεῖ νᾶ πῇ κανεὶς, ἐνῶναι σήμερα μὲ τὸ γάμο δυὸ
δημιουργήματα τοῦ βιβλίου του, καὶ ἀπὸ τέτοιες διαλε-
χτὲς καὶ ταιριασμένες ἐνωσεις θὰ βγοῦν οἱ καλὲς μα-

νάδες πὺν θὰ δώσουνε μιὰ μέρα στὴ Ρωμιοσύνη
τὴν ὀνειρεμένη καινούρια γενιά.

ΙΗΝ

περασμένη βδομάδα εἴχαμε κ' ἓνα κρούσμα καθα-
ρεύουσας, ὄχι πᾶς ἐγγνώριας αὐτὴ τὴ φορά, ἀλλ'
ἀλλοδαπῆς, πὺν πᾶς νᾶ πῇ φερμένης ἀπὸ τὸ ἐξω-
τερικό. Ὁ καθηγητῆς, λέει, κ. Πιζόρνος, σοφός,
λέει, κ' Ἑλβετός, μίλησε στὸ Ὁδεῖο τῆς κ. Λότνερ,
δίχως ὑπόκρουσι ὀργήστρες, γιὰ τὸ γλωσσικὸ μας
ζήτημα. Ντραπόμαστε νᾶν τὸ ποῦμε, μὰ τί νᾶ γίνῃ
ἀφοῦ αὐτὴ εἶναι ἡ ἀλήθεια; Ὁ κ. Πιζόρνος γιὰ νᾶ
μᾶς ἀποδείξει πὺς ἡ καθαρεύουσα εἶναι ἡ φυσικὴ
μας γλώσσα καὶ πὺς οἱ δημοτικιστὰδες εἴμαρτε ...
προδότες, ὄχι τῆς Ἑλβετίας βέβαια, ἔφερε τὰ ἴδια
ἐπιχειρήματα πὺν φερε πέρσι στὰ γραφεῖα τῆς «Ἑ-
σπερινῆς» καὶ καπὶος Πολύδῃχος Δημητρούλκακός-
πουλος ἀπάνου στὸ ἴδιο ζήτημα.

Κι ὁ κ. Πιζόρνος εἶναι σοφός καὶ καθηγητῆς κ'
Ἑλβετός καὶ δὲν ξέρουμε τί ἄλλο ἀκόμα. Κρίμα!
Εἰπώθηκε καὶ αὐτὸ, τὸ χωρικό, καθὼς οἱ βασιλιάδες
τῆς Γαλλίας μιὰ φορά παίρνανε μιστοφόρους Ἑλβε-
τοὺς νᾶ τοὺς ἔχουνε σὰν κοπέλια, νᾶ ποῦμε, γιὰ
κάθε περίστασι, ἔτσι κ' οἱ κουτσοκαθαρεύουσάνοι
σήμερα κουβαλήσανε δῶ ἓναν Ἑλβετὸ νᾶν τοὺς δια-
φεντέψῃ.

Ὁ κ. Πιζόρνος κοντὰ στ' ἄλλα εἶπε καὶ αὐτό.
—«Σὰς βεβαίωνω, κύριοι ἀντίπαλοι (!!) ὅτι ἐὰν
ἡμεῖς ποιητῆς τῆς Ἰταλίας ἡγήρετο ἐκ τοῦ
τάφου καὶ ἀνεγίνωσκε τὴν ἐπὶ τινος μαλλιάρου φύλ-
λου (τοῦ Νουμᾶ, καλεῖ!) ἐμφανισθεῖσαν μετάφρασιν
περικοπῶν τινῶν τῆς Θεῆς Κωμωδίας (τὴ μετάφρα-
σιν τοῦ Καλοσγούρου δηλ.) σὰς βεβαίωνω ὅτι θὰ ἐνῇ-
γε τὸν μεταφραστὴν ἐπὶ δυσφημίᾳ».

Ὁχι δὲ κτλ.

ΥΣΤΕΡΑ

ἀπὸ τὸν κ. Ἀρβανιτόπουλο, νᾶ πὺν καὶ μιὰ δασκάλα, ἡ
δ. Εὐανθία Δ. Χαντζῇ, πὺν διευτύνει τὸ παρθεναγωγεῖο
τῆς Κόνιτσας στὴν Ἡπειρο, ἔρχεται νᾶ δώσει μιὰ γερὴ
κατακεφαλιά στὸ περίφημο ἐκπαιδευτικὸ μας σύστημα. Ἡ
δ. Χαντζῇ φεύγοντας ἀπὸ τὴ Παρθεναγωγεῖο, γιατί πρό-
κειται νᾶ παντρευτεῖ, ἀποχαίρεται τὰ κορίτσια μ' ἓνα
λόγο γιομᾶτο δύναμη καὶ πρωτοτυπία «πὺν τιμᾶει ὁλό-
κληρη τὴν Ἡπειρο», καθὼς ἔγραψε πολὺ σωστὰ ὁ ἈΠύρ-
ρος) δημοσιεύοντας ἓνα κομμάτι του.

Ἀπὸ τὸ λόγο αὐτὸ δημοσιεύουμε καὶ μεῖς ἐδῶ ἀρκετὸ
μέρος, ὅσο δηλ. εὐτυχῆσαμε νᾶχομε ἀπὸ κάπιο φιλικὸ
γράμμα.

«Ἡ μοναδικὴ βᾶσις ὅλων τῶν μέτρων τόσον διὰ
τὰ κατώτερα, ὅσον καὶ διὰ τὰ ἀνώτερα ἐκπαιδευ-
τήρια, ἔτο ἐπάνω κατῶ νᾶ ἀναποδίσει τὸ σημερινόν
περιβάλλον ἔως εἰς τὰ περασμένα χρόνια τῶν πα-
λαιῶν καιρῶν καὶ κατὰστολισμένον μὲ δυϊκοὺς καὶ
ἀπαρέμφατα, νᾶ περάσῃ εἰς μιάν ἐποχὴν πραγματι-
κῶς τιμημένην καὶ ἀξιολόγητον.

Ἦτο ἀληθινὰ ἓνας δρόμος ἐνδοξος αὐτὸς καὶ
χαρὰ σ' ἐκεῖνον πὺν θὰ τὸν ξανάνοιγεν ἀνάμεσα
στὰς σημερινὰς μας ἀνγκᾶς. Κατὰ κακὴν ὁμως
τύχην οὔτε ἡ βασιλικὴ πορφύρα μονάχη ἀρκεῖ νᾶ
δημιουργήσῃ ἀληθινὸς βασιλεῖς, οὔτε ὠραεῖ σὲ τί-
ποτε ἡ ἐκμάθησις μιᾶς γλώσσας ἢ τῶν συνηθειῶν
ἐνὸς περασμένου λαοῦ ἵνα μᾶς κάμῃ ὁμοίους του.
Ἀπαξ καὶ αἱ περιστάσεις τῆς ζωῆς του, πὺν ἰδη-
μιούργησαν καὶ τὴν γλώσσαν καὶ τὰς συνηθείας του
ἀπέθαναν καὶ οἱ αἰῶνες βαρύνουσι ἐπ' αὐτῶν τοὺς
συννεφιασμένους καὶ σκοτεινοὺς... Ἡμεῖς θέλοντες νᾶ

φθάσωμεν εκείνον τόν καιρόν ἐξήσαμεν τήν ζώην κα-
ποιων ὀνείρων, καί κάποιων σκιῶν, καί ὡς τυμβω-
ρύχοι, ἀνεσκάψαμεν τοὺς τάφους, ἐκλέψαμεν μερικάς
χλαμύδας καί ἀπεμείναμεν ὡς ὁ κολεός ἢ ὡς ὁ ἄλλος
τοῦ μύθου μέ τήν λεοντήν εἰς τοὺς ὄμους καί τὰ
κρανία ἀποξηραμένα καί ἐρημα, ἐρημότερα ἀπὸ μίαν
Σαχάραν στεινὴν καί καταμαραμένην. Ἐδημιούρ-
γηθησαν οὕτω αἱ τάξεις τῶν βιβλιοφίλων τῶν ὠχρῶν
ἀπὸ μίαν ἄκαρπον μελέτην, εἰς τήν ὁποίαν ὅσον
πλεότερον βυθίζονται μέ τόσον πλέον ζαλισμένον
πνεῦμα ἀφυπνίζονται, ἐντελῶς ἀνίκανοι νά δια-
κρίνωσι καί μίαν ἀπλουστάτην σχέσιν τῆς τριγύρω
ζωῆς, ἐνῷ θαρροῦν ὅτι πλέουν πλησίον εἰς τόν
λιμένα τῆς σοφίας... Κανέναν δὲ φιλοσοφεῖ προτοῦ
ζήτησιν καί ἡμεῖς δὲν ἐξήσαμεν παρά μέ λόγια, καί μέ
ὄνειρα. Ἡ ζωή δι' ἡμᾶς δὲν εἶναι παρὰ μία ἀπο-
στήθισις ἄλλων ἀνθρώπων, εἶναι ἕνας συρφετός λέ-
ξεων. Ἡμεῖς δὲν ζοῦμεν... Αὐτοί οἱ ἀρχαῖοι ὅμως
ποῦ τόσον θαυμάζομεν καθημερινῶς, οὔτε κάτω ἀπὸ
κανένα ἀστέρει διαφορετικὸ βέβαιον ἐγεννήθησαν, οὔτε
καμμία ἄλλη μοῖρα διαφορετικὴ ἠυλόγησε τὸν προο-
ρισμόν τους. Ἀνεφάνησαν καί αὐτοὶ κάτω εἰς Ἡ-
λιον ὁλόθερμον καί ζωντανόν καί εἰς μίαν γῆν ἐντε-
λῶς ὁμοίαν μέ ἐκείνην ποῦ πατοῦμεν καί ἡμεῖς.
Ὅ,τι ὅμως τοὺς ἐδόξαζε καί ἀπομένει ἀκόμη ἀκτι-
νωτός εἰς τὰ εὐγενικά των μέτωπα εἶναι ὅτι ἐξήσαν
πολύ, ὅτι ἠσθάνθησαν πολὺ τὸν Ἡλιον αὐτόν νά
φρυγάνῃ τήν δύναμίν των καί ὅ,τι ἐδημιούργησαν
γεννημένον ἀπὸ μίαν ἀνάγκην τῆς ζωῆς των, ἡ ἀπὸ
ἑνα αἰσθημά των, ἦτο ἐξεχέλισμα τῆς ἰδίας των
ἀφθονίας καί τοῦ ἰδίου των σφρίγγου, μία ἐντασις
φυσικῆ καί κελαρύζουσα ἀπὸ κατάγλυκους [κελαρυ-
σμούς] μιᾶς πηγῆς ποῦ ἐξεχέλλει καί κελαρύζει
σιγαληνὰ καί ὠραῖα· ἐνῷ ὁ Ἡλιος λαμποκοπᾷ
μέσα στό ἀκμαῖον φύλλωμα, ἡ ζωή τριγύρω σφύζει
σάν μία θερμωμένη ἀρτηρία καί ἕνας ὁλόκληρος κό-
σμος ξυπνάει, καθένας μέ τὸ αἰσθημά του...

Ἡ παιδεία μας δὲν ἔχει κανένα σκοπὸν νά μᾶς
κάνει ἀνθρώπους ζωντανούς καί σκεπτομένους, ἀλλὰ
νά μᾶς παραφορτώσῃ μέ γνώσεις τὸ κάτου κάτου
περιττές ἀφοῦ δὲν ἠμποροῦν νά μᾶς κάνουν λογικούς.

Εὐτυχῶς σήμερον μιὰ γενικὴ κατακραυγὴ ἐναν-
τίον τῆς σχολειοκρατίας, ὥς εἴπωμεν ἔτσι τὸν κλα-
σικισμόν, μᾶς ἔρχεται ὡς ὁ ἀντίπαλος μιᾶς εὐρω-
στοτέρας καί πλέον πλουσίας εἰς χυμούς καὶ ζώην
τάσεως, ἡ ὁποία ὠθοῦσα τήν μάθησιν πρὸς τήν ἀ-
ληθινὴν ζώην καί πρὸς τὸν δρόμον τῆς σκέψεως, θά
δημιουργήσῃ νέας γενεάς, ὑπερχθόνους εἰς ἐνέργειαν,
εἰς σκέψιν καί εἰς ἐργασίαν πραγματικὴν. Αἰῶνας
ὅλους ἐσκαθώθημεν εἰς τὴν λέξιν καί ἡ λέξις μᾶς
ἐρήμαξε τὴν σκέψιν, ὅπως ρημάζει τὸ ἀνήλιον ὡλο-
κήπιον τὴν ζώην τοῦ εὐρώστου ἀνθους. Ἀλλὰ σή-
μερα ἡ φωνὴ τῆς σκέψεως καί ἡ φωνὴ τοῦ αἰσθη-
ματος, ἡ καταπλακωμένη κάτου ἀπὸ τοὺς σωρούς
τῶν περγαμηνῶν καί τῶν χλωμῶν παπύρων, ἀρχίζει
νά γλυκολαλῇ πάλιν μέσα στὰ βαθιά μεσάνυχτα,
ποῦ μᾶς κυκλώνουν, ὡς ὁ παῖς μιᾶς Βαγνερείου
χαρταγῆς καί μιᾶς φιλολογικῆς ἀναγεννήσεως.

Εἶναι ἀλήθεια πῶς ἀκόμα τὸ ποῖόν, τὸ ποσὸν
καί ὁ τρόπος τῆς διδασκαλίας εἶναι δέσμια καί
κατασκαλωμένα μέσα στὰ ἐκπαιδευτικὰ προγράμ-
ματα, ὅλα ἀπὸ τὴν μανίαν τοῦ κλασικισμοῦ παρ-
φορτωμένα καί ὅλα μυρίζοντα ξηρασίαν [καί στει-
νότητα] ἐλευσινήν—ἕνας Ἀχαμνῶν ἐκπαιδευτικὸς ἢ
κἂν ἕνας λιπόσαρκος καί ἀχαμνὸς Καρνάβαλος στο-
λισμένος μέ περιττὰ στολίδια. Ἀλλὰ σιγὰ σιγὰ
τὰ πράγματα αὐτὰ θά τροποποιηθοῦν καί ὅταν

φθάσουν πιά εἰς μίαν ἀξιοζήλευτὴ ἀπλότητα καί
περιεκτικότητα θά ἠμπορέσῃ κανένας νά εἰπῇ ὅτι
ἡ Ἑλληνικὴ Παιδεία ἐσώθηκε ἀπὸ Βανδάλους καί
Οὐνους, ὅτι οἱ εὐγενικοὶ νεκροὶ θ' ἀπομείνουν ἡσυ-
χοὶ μέσα στοὺς τάφους τους, χωρὶς νά διαπομπεύ-
ται κάθε μέρα μ' ἕναν ἀξιοδακρυτὸν τρόπον ἡ ἐν-
δοξὴ ζωὴ τους ἀπὸ χλωμούς τυμβωρύχους καί ἀρ-
χαιοκαπήλους, ὅτι ἡ κακόμοιρη αὐτὴ γενιά τῶν
παιδιῶν, ποῦ αἰῶνες ὅλους σκαθώθηκε νά ζῇ μίαν
ζώην φιλαργύρου θησαυρίζοντος χρυσάφι καί στολί-
δια ἀμεταχειρίστα καί ἀταίριαστα γιὰ τὴν κορμο-
στασίαν του, εἶναι ἐλπίς νά ξανοίξῃ τὰ μάτια τῆς
πρὸς τὴν ἀληθινὴν ζωὴ, ὅτι ὁ διδάσκαλος θά πάρῃ
τὴν ἀληθινὴν του θέσιν μέσα στὴν κοινωνίαν καί οἱ
γραμματισμένοι θάπομείνουν τὰ ἅγια φυλαχτὰ
μέ τὰ ὁποῖα ὅλα τὰ ἔθνη προχωροῦν πρὸς τὴν με-
γάλην Μοῖραν των, εἴτε ἐνθουσιασμένα ἀπὸ τὰ εὐ-
γενικά τους λόγια εἴτε χειραγωγημένα ἀπὸ τὰς σο-
φὰς συμβουλὰς των.

«Ἐν γένει, γράφει ὁ φίλος, ὁλος ὁ λόγος τῆς καλῆς
μας δασκαλίας δὲν εἶταν ἄλλο παρὰ ἕνα γερὸν κατάβρεγμα
τοῦ δασκαλισμοῦ καί τῆς σχολειοκρατίας. Ἀρχισε μ' ἕνα
λόγο τοῦ μακαρίτη Καμπύση, πῶς ὁ δασκαλισμὸς κουρ-
νιάζει στὸ πνεῦμα καί στὴν ψυχὴ, καί τέλειωσε μέ τὰ
λόγια τοῦ Γκαίτε «Καινούρια αὐτὰ γιὰ καινούριες λέξεις...
καινούρια μάτια γιὰ καινούρια χρώματα».

Σημ. τοῦ Νουμά. Μαζὶ μέ τὰ ὁλόθερμα
συχαρήκια μας, φανεράνουμε καί μιὰ κορυφὴ ἐλπίδα
πῶς ἡ δ. Χαντζῆ θά θελήσῃ νά ξαπολούθῃσιν
τὸν Πατριωτικὸν ἀγῶνα ποῦ τόσο παλημαρίσια ἀρ-
χίστησε. Νά οἱ σῆλῃς τοῦ «Νουμά», βῆμα στερεὸν
γιὰ τὸν κάθε ἀτόστολο τῆς ἰδέας, μέ χαρὰ καί μέ
καμάρι θὰν τὴ δεχτοῦνε ὅσα θελήσῃ νὰν εἰς τιμῆς
μέ τὴ συνεργασία τῆς.

Ο ΑΡΘΡΟΠΟΛΕΜΟΣ

Πούχαμε τώρα ἀπὸ καιρὸ ἀνοίξει μέ τοὺς Ρούσσους
ἐπάψε πιά μιὰ καί ξεφύτρωσε στὴ μέση τὸ Ρουμα-
νικὸ ζήτημα. Τυχερὸ λοιπὸν οἱ Ρούσοι ποῦ τὴν
ἰδίαν ἐποχὴν ἀπάνου κάτου κλείσανε δυὸ σημαντικὰς
εἰρήνες, τὴ μιὰ μέ τοὺς Γιαπωνέζους καί τὴν ἄλλη
μέ τοὺς Ἀθηναίους φημεριδογράφους.

Ὁ Κανελλίδης ἀκκοῦμπησε καταγὰς τὰ ὅπλα·
ὁ Γιάνναρος ἐπάψε νά τρίζει τὰ δόντια του καί νά
φοβερίζει τὴν Πετρούπολιν· ὁ Καρώνης σκέφτεται
σοβαρὰ νά σταματήσῃ τὸ πανσλαβιστικὸν ἐσεκίπα-
σμα. Ἡ Ρουσία πιά δὲν εἶναι ὁ μεγάλος ὀχτρός.
Εἶναι ὁ φίλος, ὁ προστάτης, ἡ «Μεγάλῃ Δύναμις
ἥτις ἀείποτε ἐπροστάτευσε τὰ συμφέροντα τοῦ Ἑλ-
ληνισμοῦ καί ἥτις» θά ξεραίνεται τώρα ἀπὸ τὰ
γέλια μέ τὴν ἀχαχαχτήριστη ἀδιαντροπιὰ μας.

Ἰσαμε χτὲς κάτου ἡ Ρουσία. Τώρα, νά μᾶς
προστατέψῃ ἡ Ρουσία τὰ συμφέροντά μας στὴ Ρου-
μανία. Καί μὴ χειρότερα.

J. M. de Heredia

Η ΔΙΟΒΑΣΙΔΕΜΑ

Ἀστράφτει ὁ σκῖνος στολισμὰ τῆς πέτρας, καί χρυσώνει
ἀπάνω τὴν τραχεῖά κορφή ποῦ ἡ δύστηνὴ φλογίζει·
μακρὰ, λαμπρὰ ἀπὸ τὴ γραμμὴ τοῦ ἀφροῦ ἀκόμα, ἀρχίζει
ἡ θάλασσα ἡ ἀπέραντη, ἐκεῖ ποῦ ἡ γῆ τελειώνει.

Κάτου στὰ πόδια μου ἡ σιωπὴ, κ' ἡ νύχτα ὅλο ἀπλώνει.
Σωπαίει ἡ φωνὴ. Καθεὶς γυρνᾷ στὴ στέγη ποῦ καπνίζει·
σαλεύει μένος ὁ Ἑσπερινὸς στὴν καταχνιὰ ποῦ ἀχνίζει,
καί στοῦ Ὀκεανοῦ τὸ μούγγρισμα τῆς σιγαλῆς του ἐνώνει.

Τότε, ὡς βασιὰ ἀπὸ τοὺς γκερμαῖς, τοὺς λόγγους, τὰ
[λαγγάδια,

καί τίς ἐρμίες ὑψώνονται ἐχθρὸ ἀπομακρυσμένοι
βοσκῶν ποῦ ὀδηγοῦν τὰ πρόβατα ἀργοπορημένοι·

Ὁ ὀρβίζοντας τυλίγεται ὁλος μέσ' στὰ σκοτάδια·
σὲ πλοῖοιο κ' ἡ σκιερὰ οὐρανὸν ἡ Γῆ ἡλιος ξεψυχᾷ,
τῆς κόκκινης βεντάγιας του τὰ κλώνα ἐνῷ σφαλεῖ.

ΛΟΕΓΓΡΙΝ

ΕΛΑ ΝΑ ΠΑΜΕ ΣΤΟ ΓΙΑΛΟ

(Ἡ ἀρχὴ τοῦ σιὸ περασμένο φύλλο)

Ἔβαστε μέ τὸ Γιάννη πᾶντο στ' ἄλωνα. Ἀ-
κουσα τὴ φωνούλα σου ποῦ διάβηκε πηδηχτὴ στὰ
κοπρώνια καί γλύστρησε στὰ χλωρὰ φύλλα, στὰ
γαλιστερὰ φύλλα καί σκουροπράσινα. Στ' ἄλωνα
σεῖς, στ' ἄλωνα γύρω καί ἡ ψυχὴ μου. Καλὰ ποῦ
μοῦ θύμωσες. Πέρασα. Ξαναπέρασα, μάδησα. Ξανα-
μάδησα τίς μαργαρίτες τῆς σφάχτης σου, κ' ἐρ-
χουμαι τώρα στ' ἄλωνα. Καλὰ ποῦ δὲ μοῦ μέλη-
σες σήμερα. Γιατί τάχα πέρασες ξεπιτούτου, νά σέ
ἰδῶ μέ τὸ Γιάννη; Καλὰ ποῦ δὲ μοῦ τὸ ρῶναζε ὁ
Γιάννης. Νά μας ἰδῶ, πᾶμε. Τῶνοιωθεν ὁ Γιάννης
πῶς τὸν συγκυλᾷ δῶ καί κεῖ σάν τὸ τίποτα; Τὸ
καταλάβαινα γὼ πῶς θερίζεις ἐσὺ τὰ λουλούδια τοῦ
περβολιῶ σου; Τῶνοιωθε ὁ Γιάννης πῶς σ' ἀκλου-
θαίει γιὰ μένα, πῶς τὸν ἔχεις γιὰ ψυχρῶσην, γιὰ
ἔλεος; Περράνεια τοῦ ὁ δόλιος τὸ κατεχε καί νά τοῦ
μιλήσῃ, καί νά τὸν διατάξῃ. Μὰ γὼ δὲ θύμωσα,
δὲν ἔβαψα, δὲ μαράζωσα. Σὰς εἶδα. Αἶ, καί τί μέ
τοῦτο; Πᾶτε μονάχοι. γλυκοκοιτᾷς τάχατες τὸ
Γιάννη, καί νά τοῦ δίνεις τὸ χέρι σου, τὸ χερσὶ
σου νά σέ βοηθήσῃ νά πιδήξῃς τὸ λάκκο. Τὸ χέρι
σου τοῦδωσες. Καλὰ καί ποῦ τὸ εἶδα, νὰν τὸ ξέρω,
νὰν τὸ θυμᾶμαι. Σκέφτηκα νά μὴ σοῦ τὰ εἰπῶ πο-
τές. Μὰ κάποτες θάρθῃ καιρὸς νά σοῦ τὰ εἰπῶ.
Ἦτοτε τί μέ μέλλει, λέου. Τί μέ γνοιάζει; Ὅ-
στόσο νά λυώσω πάλε, νά σβύσω, ἐσένα δὲ σέ
γνοιάζει πολὺτερο. Κανείς πῶς δὲ δίνεις προσοχὴ
στὰ φερσίματ' μου, στὸ εἶναι μου; Ἡ στ' ἀληθινὰ
τώρα πάλε σούρθηκες στ' ἄλωνα νά κυνηγηθῇς;
Ἐρχουμαι ἀγνάντια καί περπατῶ στὸ χῶμα ποῦ
θωρῶ τάχναρ' σας. Τὰ σβήνω ἔτσι σάν παιδί, ἔτσι
σὰ νᾶγγιζα κάτι δικό σου, νά τὸ χάλναγα, γιὰτὶ
ἐσμίξε στοῦ Γιάννη. Καί γελᾶω, ἔτσι σάν παιδί,
ἔτσι σάν παιδί. Σκουρίζω στὸν ἀγέρα, καί κοιτάζω
τὸ πουλάκι στὴν ἐλιά ποῦ καί κεῖνο κάνει τὸ ἴδιο.
Ὅχι, κεῖνο κελαϊδᾷ, καί φτερουγίζει κιόλα. Ἀχ,
νά μπόρουν καί γὼ τὸ ἴδιο νᾶκανα. Θά πέταγα
πάνωθι σας, καί θά σὰς περιγέλαγα, καί θά σὰς
ἄφηνα περιγελαστικούς ἢ καί παιγνιδιάρικους χα-
ριεντισμούς. Νά σέ κερῶ νά γελᾷς; Ναι, μὰ
ὄχι ποτές μέ μένα.

Γυρίστε λοιπὸν τώρα, γυρίστε πάλε! Μακρὰ
τόνε σούρνεις, πολὺ μακρὰ. Φεύγεις ἀπάνου στ' ἄ-
λωνα, καί τὰ μαλλιά σου φεύγουν ἀπάνου στὸν
ἀθέρα λεύτερα, καί τὰ γέλια σου μοῦ μένουνε σάν
τὴ χαρὰ ποῦ περνᾷ. Δὲ σκῖβεις διόλου στὴ γῆ;
ὅπως ἄλλοτε, ὅπως μέ μένα, οὔτε γιὰ τὰ λουλού-
δια. Πάντα γελᾷς, καί πάντα κοιτᾷς τὸν οὐρανόν,